

Gedeputeerde Staten**De voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de statengriffier****onderwerp**Jaarverslag 2018 Four Freedoms door het jaar
heen**kenmerk**

19013852

behandeld doorL.N. van den Berge
+31 118 631318**verzonden**

Middelburg, 14 mei 2019

Geachte voorzitter,

Elk jaar worden in Zeeland activiteiten georganiseerd die in het teken staan van de Four Freedoms van Franklin D. Roosevelt. Deze side-events worden georganiseerd door een permanente werkgroep onder de naam 'Four Freedoms door het jaar heen' (FFDHJH). De samenwerking op het gebied van de Vier Vrijheden is in 1999-2000 onder coördinatie van de Provincie Zeeland, tot stand gekomen.

Vanuit het maatschappelijk belang van Roosevelts Vier Vrijheden willen wij met het programma Four Freedoms door het jaar heen dat alle inwoners van Zeeland meer kennis krijgen van Roosevelt en de waarde van de Vier Vrijheden.

Ook in 2018 zijn in samenwerking met verschillende organisaties weer diverse activiteiten en evenementen in Zeeland georganiseerd. Ter kennisname sturen wij u het jaarverslag 2018. Met de in het jaarverslag getoonde activiteiten willen wij de actieve betrokkenheid bij de Vier Vrijheden in het bijzonder bij jongeren stimuleren

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: 1. Jaarverslag 2018 Four Freedoms door het jaar heen.

★★★★
**JAAR
VERSLAG**
2018

★★★★
**FOUR
FREEDOMS**
door het jaar
heen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Vrijheidssessie met jongeren	4
Vrijheidscolleges	5
Scholentour en expositie Art of Resistance	6
Herdenkingsprogramma 4 mei	7
H.M. van Randwijklezing	8
Bevrijdingsfestival Zeeland	9
Uitreiking van de Four Freedoms Awards in Middelburg	10
Herdenking slavernijverleden	11
Jongeren in de 'cirkel'	12
Literaire Tocht met Anouscha Nzume	13
Educatieprogramma Film by the Sea	14
Debat over vrijwaring van gebrek en Klimaatverandering	15

Inleiding

Het jaar 2018 werd door het Platform WO2 uitgeroepen tot het 'Jaar van Verzet'. Gedurende dit jaar werd in heel het land extra aandacht besteed aan de rol van het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog als historisch verschijnsel én bron van inspiratie voor nu.

De werkgroep Four Freedoms door het jaar heen heeft ook in Zeeland het thema verzet onder de aandacht gebracht. Met het

project 'The Art of Resistance - Cartoons als wapen van Verzet' werden cartoonisten en Zeeuwse jongeren uitgedaagd een cartoon vanuit dit thema te maken. In dit jaarverslag leest u er meer over.

Dit jaaroverzicht laat ook zien op welke andere manieren we stil hebben gestaan bij oorlog en vrede, vrijheid en onderdrukking, mensenrechten en democratie. Waar doen we dit uiteindelijk allemaal voor? Vanuit het maatschappelijk belang van Roosevelt's Vier Vrijheden willen we dat Zeeland meer kennis krijgt van de waarde van de Vier Vrijheden. Waarden die ons

voorhouden hoe we met elkaar moeten omgaan in het dagelijks leven, dat we gelijkwaardig zijn en dat we met respect en betrokkenheid met elkaar verbonden zijn.

In 2018 werd ook alvast vooruit gekeken naar 2019. In 2019 is het namelijk 75 Jaar geleden dat de bevrijding van Europa werd ingezet. Een jaar waarin de nationale start van de viering van 75 jaar vrijheid plaatsvindt op 31 augustus 2019 in Terneuzen. Het belooft een bijzonder jaar met mooie activiteiten te worden.

Vrijheidssessie met jongeren

Jouw Zeeland organiseerde op 12 februari 2018 samen met Maaïke Boumans van Bright Future Lab een creatieve brainstormsessie over wat vrijheid voor jongeren betekent. De jongeren werd gevraagd of we in Zeeland de juiste activiteiten rondom vrijheid organiseren. Deze sessie kreeg een vervolg op 5 en 9 mei 2018.

Tijdens Bevrijdingsfestival Zeeland op 5 mei ging een groep jongeren op weg met vragenlijsten en vroegen elk drie jonge festivalgangers naar wat zij vonden van het evenement en wat hun redenen waren om hier naartoe te komen. Daarna was er tijd voor een Meet & Greet met het DJ-trio STUK en konden de jongeren met hen op de foto! Eén van de uitkomsten van de denktank – die aansluitend op 9 mei werd gehouden – was dat jongeren betrokken willen worden bij de organisatie van het festival. In 2019 komt een vervolgsessie met jongeren over onderwerpen als; hoe het afval op het festivalterrein te reduceren, communicatie en promotie van het festival en de indeling van het festivalterrein.

Jouw Zeeland lid Bram: “Een groot leeftijdsverschil tussen de deelnemers, maar ideeën komen toch veel overeen. Inspirerende bijeenkomst!”

Vrijheidscolleges

Van 27 maart tot en met 5 mei 2018 vond in ons land de zesde editie van de Vrijheidscolleges plaats. De Vrijheidscolleges zijn een jaarlijkse serie lezingen met de 'Four Freedoms' van Roosevelt als thema. Vrijheid van meningsuiting, van godsdienst en overtuiging, maar ook honger en tekort en de vrijheid om buiten gevaar te leven. Zaken die relevant zijn voor toen en voor nu.

In een serie van 41 colleges toerden elf inspirerende sprekers door het land waaronder Jan Terlouw en Femke Halsema. In samenwerking met HZ University of Applied Sciences, de gemeente Middelburg en het Bevrijdingsfestival werden in Zeeland drie vrijheidscolleges gegeven.

Massih Hutak

Rapper, schrijver en columnist Massih Hutak beet de spits af voor studenten van HZ en Scalda. Als voormalig vluchteling weet hij wat het is om niet vrij te zijn, op te groeien in oorlog, op jonge leeftijd te verhuizen naar verschillende landen en uiteindelijk thuis te zijn in Amsterdam-Noord.

Herman Pleij

In het Oude Stadhuis in Middelburg gaf emeritus hoogleraar Herman Pleij een boeiend en tot nadenken stemmend college over vrijheid van meningsuiting. "We roepen van alles tegenwoordig, liefst anoniem. Vrijheid van meningsuiting heet dat. Maar zijn er ook grenzen aan die vrijheid? Waar liggen die grenzen? Waarom verschuiven ze telkens? En wie gaan daarover?"

Joseph Oubelkas

Op 5 mei sloot Joseph Oubelkas op het Bevrijdingsfestival Zeeland de serie colleges in onze provincie af. Joseph werd in 2004 op 24-jarige leeftijd tijdens een zakenreis in Marokko plotseling opgepakt. Zonder bewijs of onderzoek verbleef hij beschuldigd van drugsmokkel ruim 4 jaar in de Marokkaanse gevangenis. Wat doet dat met je? Hij vertelde in zijn Vrijheidscollege over het jarenlang opgesloten zitten en over wat er nodig is om vrijheid te waarborgen. Toch is hij niet als slachtoffer teruggekomen, maar juist sterker, veerkrachtiger en positiever. "Hoe hardvochtig, getralied of gepantserd de wereld of de omstandigheden ook zijn: jij bepaalt."

Scholentour en expositie Art of Resistance

In het project Art of Resistance – Tekenen voor Vrijheid – stonden cartoons centraal. Het project bestond uit een (internationale) cartoonwedstrijd en een jongerenwedstrijd. Voorafgaand werd een gastles gegeven in de klas. Het project Art of Resistance – Tekenen voor Vrijheid draagt bij aan kennisoverdracht en opinievorming ten aanzien van de Four Freedoms, met in het bijzonder ‘vrijheid van meningsuiting’, beleving en waarde van (on)vrijheid en een rechtvaardige samenleving.

Workshops

De wedstrijd bestond uit twee delen: één voor professionele cartoonisten en één voor Zeeuwse jongeren. Cartoonist Tjeerd Royaards verzorgde van 22 maart t/m 4 april 2018 workshops op scholen voor het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in Zeeland. Er deden 11 Zeeuwse scholen met hun leerlingen mee aan de cartoonwedstrijd. Met het project ‘The Art of Resistance – Cartoons als wapen van Verzet’ werden cartoonisten en Zeeuwse jongeren uitgedaagd een cartoon vanuit het thema ‘Verzet’ te maken.

Prijs

Uit bijna 2.000 inzendingen van over de hele wereld heeft een professionele jury 66 cartoons geselecteerd. Daarnaast is een selectie van 18 cartoons uit de 151 inzendingen door jongeren gemaakt. Van alle inzendingen en inzendingen vanuit de internationale cartoonwedstrijd is een expositie gemaakt ‘The Art of

Resistance’ en tentoongesteld op het Plein van de Vrijheid tijdens het Bevrijdingsfestival in Vlissingen. Uit deze series zijn drie prijswinnaars gekozen en er is een publieksprijs uitgereikt.

Jury

De jury voor de professionele cartoonisten bestond uit Michiel van

Hatten (directeur vfonds), Saskia van Loenen (voorzitter Pers & Prent) en Hajo de Reijger (o.a. cartoonist NRC). Voor de scholieren bestond de jury uit de uit Syrië afkomstige cartoonist Mohamad Abo Zara, winnares van vorig jaar Samantha Eerkes en Leonard van den Berge van de Provincie Zeeland.

Expositie

Op donderdag 24 mei 2018 opende Michiel van Hatten samen met gedeputeerde Jo-Annes de Bat de tentoonstelling ‘The Art of Resistance’ in de ZB. Daarna is de tentoonstelling door Nederland gereisd.

Herdenkings- programma 4 mei

Als onderdeel van het landelijke 'Theater na de Dam' programma, was dit jaar voor het eerst een theater herdenkingsprogramma te zien in zowel Vlissingen als Middelburg.

In Vlissingen was de hoofdvoorstelling 'Elke dag een druppel gif' naar het boek van Wilma Geldof. In Middelburg de voorstelling 'Verzet' door Jeugdtheaterschool Zeeland, een voorstelling gebaseerd op verhalen/ getuigenissen van ouderen. Beide steden werden symbolisch met elkaar verbonden door het treintje met daarin de voorstelling 'Treinmonologen'.

H.M. van Randwijklezing

Dit jaar bestond de H.M. van Randwijklezing 25 jaar, dat speciale aandacht kreeg met een speciaal samengestelde introductiefilm, een nieuw logo en een live uitzending bij Omroep Zeeland.

Spreker van de 2018 editie was journalist en eindredacteur van de NRC Peter Vermeersch, die - in een uitverkochte Jacobskerk - inging op de vraag waarom de journalistiek onder vuur ligt en dat zichzelf moet aanrekenen. Zijn boodschap was dat journalisten en uitgevers in tijden van populisme opnieuw moeten bewijzen wat ze voor lezers, luisteraars en kijkers waard zijn.

Bevrijdingsfestival Zeeland

De 28ste editie van Bevrijdingsfestival Zeeland had meer te bieden dan ooit en kende - met ruim 40.000 bezoekers en mooi weer - een uitstekend editie.

Het festival trok - vooral jonge - bezoekers uit alle hoeken van Zeeland, maar ook een substantieel aantal bezoekers uit West-Brabant.

De kernboodschap van het Bevrijdingsfestival: 'het samen vieren en delen van de vrijheid, met het besef dat vrijheid niet vanzelfsprekend is' was op de vele podia overduidelijk te horen, te zien en te ervaren. Naast de grote namen, was er ook dit jaar weer veel aandacht voor Zeeuws en nationaal (muziek)talent onder andere de Zeeuwse Belofte, de Kunstbende en het SENA Talent Stage.

Het Four Freedomspodium was de plek voor sprekers en interviews met onder andere het Vrijheidscollege door Joseph Oubelkas. Nieuwe onderdelen van het festival waren de 'Fake News Area', met aandacht voor de invloed van social media en '8 miljoen gesprekken' gesprekken over taboeonderwerpen.

Four Freedoms
 Freedom of Speech
 Freedom of Worship
 Freedom from Want
 Freedom from Fear

Uitreiking van de Four Freedoms Awards in Middelburg

Woensdag 16 mei 2018 werden in aanwezigheid van de Koninklijke Familie en 500 gasten in de Nieuwe Kerk in Middelburg de Roosevelt Four Freedoms Awards uitgereikt aan personen en organisaties die in hun denken, werken en doen de Vier Vrijheden van Franklin Delano Roosevelt hoog in het vaandel hebben staan.

Ceremonie

De Laureaten van dit jaar: Erol Önderoglu – Freedom of Speech, Bishop Paride Taban – Freedom of Worship, Emmanuel de Merode & Virunga Alliance – Freedom from Want, Urmila Chaudhary – Freedom from Fear werden met de Four Freedoms award onderscheiden voor hun werk en toewijding aan de Vier Vrijheden van Franklin D. Roosevelt. Zij werden toegesproken door Fidan Ekiz, Karen Armstrong, André Kuipers en Herman van Veen.

Uit handen van Hugo de Jonge, Vice-Premier, en Perrin Roosevelt Ireland ontving Christiana Figueres de International

Four Freedoms Award namens alle betrokkenen bij de totstandkoming van het Klimaatakkoord van Parijs.

De award voor Freedom from Want werd in ontvangst genomen door Chantal Marijnissen namens Emmanuel de Merode. Emmanuel de Merode sprak de aanwezige gasten middels een videoboodschap toe. Vanwege een aanslag in Virunga National Park kon hij de prijs niet persoonlijk in ontvangst nemen.

> Lees verder op pagina 12

< vervolg van pagina 11

Meet & greet

Ook 25 jongeren kregen de kans de ceremonie bij te wonen. Na de uitreiking van de Four Freedoms Awards gingen de jongeren in gesprek tijdens een meet & greet met de laureaten. Voorafgaand aan de meet & greet organiseerde Jouv Zeeland, het jongeren netwerk van de Provincie Zeeland, een voorbereidend gastcollege in het provinciehuis in Middelburg. Daar bereidden de studenten het gesprek voor.

De meet & greet heeft veel indruk gemaakt op de jongeren. Jouv Zeeland lid Guido: "Deze mensen hebben mij wederom geleerd dat wij voor onze vrijheid moeten blijven werken, overal op deze kleine aardbol. De dag zelf heeft zo'n impact op mij gehad dat ik er eigenlijk geen woorden voor heb. Het was een ervaring op zich."

Herdenking slavernijverleden

Op 1 juli 2018 werd de Afschaffing van de Slavernij in 1863 herdacht met een bijeenkomst en kranslegging bij het Slavernijmonument op de Balans in Middelburg.

Leerlingen van de Algemene Basisschool in Middelburg namen deel aan de herdenking en enkele van hen droegen zelf geschreven gedichten voor. Aansluitend vond - in het kader van de Summerschool van University College Roosevelt - een internationale conferentie plaats in de Filmzaal van het Provinciehuis. In 'Our shared histories, from enslavement to the struggle for freedom' belichtten prof. dr. Jean Casimir

en prof. dr. Catherine Walsh, internationale specialisten op het gebied van doorwerking van de slavernij, de gevolgen van de slavenhandel voor de menswaardigheid van ons bestaan en de stappen die gezet kunnen worden om de menselijke schade te herstellen. Prof. dr. Walter Mignolo trad op als moderator.

Jongeren in de 'cirkel'

Jongeren van Nehalennia maakten het afgelopen jaar een Wereldreis door Middelburg langs onder andere de synagoge, de moskee en het slavernijmonument. De Wereldreis werd afgesloten in een sporthal, waar de leerlingen 'in de kring stapten'.

Door al dan niet 'in de kring te stappen' konden de jongeren aangeven of ze het wel of niet eens waren met de opgegeven stelling. Marjoleijn Felijs van CreaVisie legde, in een veilige setting, stellingen voor met betrekking tot de thema's 'Erbij horen' en 'Discriminatie'.

Vervolgens gingen de leerlingen met elkaar in gesprek over de

thema's. Zo leerden ze elkaar beter en anders kennen en kregen ze meer inzicht in de belevingswereld van hun medeleerlingen. "Best eng om toe te geven dat je je soms buitengesloten voelt" en "nooit geweten dat zoveel mensen zich buitengesloten voelen" waren reacties die leerlingen na afloop van de sessie gaven.

Literaire Tocht met Anouscha Nzume

Auteur Anousha Nzume – bekend van haar bestseller ‘Hallo witte mensen’ – gaf het afgelopen jaar zeven literaire presentaties op zes verschillende Zeeuwse onderwijsinstellingen tijdens haar Literaire Tocht: Het Goese Lyceum, Scalda Middelburg en Scalda Terneuzen, Odyzee college Kloetinge, Scheldemonddcollege Vlissingen en CSW de Perre Middelburg. Ruim 300 jongeren woonden de presentaties bij. Anousha Nzume las voor uit eigen werk en ging met leerlingen in gesprek over diep gewortelde vooroordelen, racisme en discriminatie.

Speciaal voor haar bezoek aan Zeeland schreef Anousha Nzume de novelle M&A4FR die alle leerlingen kregen uitgereikt. De novelle vertelt het - op ware gebeurtenissen gebaseerde - verhaal over de bijzondere band tussen Anousha Nzume en Marleen Vaders. De twee meisjes van 14 leren elkaar kennen in de zomer van 1984 op een vakantiepark in België. De een komt uit Amsterdam, de ander uit Oud-Vossemeer. De een is half Kameroens, half Russisch en de ander is helemaal Zeeuws. De levens van deze twee kunnen niet meer van elkaar verschillen. Maar hun liefde voor de plaat Purple Rain van Prince, de ruzies met hun ouders en hun rechtvaardigheidsgevoel brengt hen dicht bij elkaar dan ze ooit hadden durven dromen.

In samenwerking met De Drukkerij Middelburg, werd ook een openbare lezing georganiseerd op 7 juni. Deze werd bijgewoond door ruim 40 personen.

Educatieprogramma Film by the Sea

Tijdens de jubileumeditie van filmfestival Film by the Sea in 2018 bezochten meer dan 3.100 leerlingen uit het voortgezet onderwijs, middelbaar- en het hoger beroepsonderwijs het festival in de CineCity te Vlissingen. Thema's van de films die dit jaar door scholen werden uitgekozen waren oorlogsrecht, kunst, radicalisering, de acceptatie van eigen identiteit, leven met tegenslagen, relaties en het proces van rouw en verlies. Alle films werden vooraf ingeleid met een korte lezing.

Patti Cake\$

Meer dan 600 van de jonge filmbezoekers brachten een bezoek aan de film Patti Cake\$. Deze film gaat over Patricia Dombrowski uit New Jersey, wel bekend als Patti Cake\$, die

haar droom achterna gaat. Ondanks de tegenslagen in haar leven zet zij alles op alles om de hiphopwereld te veroveren met haar originele en persoonlijke muziek. De film werd een jaar eerder opgenomen in het programma van de Youth Jury en toont de wilskracht en ambities van een jonge vrouw. Samen met Kunstbende Zeeland werd buiten de CineCity een muzikaal programma verzorgd waarbij leerlingen bij de 'Kunstbende Keet' de kans kregen hun eigen muzikale creativiteit te tonen. Samen met een Zeeuwse singer- songwriter, muzikant en dj/ drum-duo deelden de leerlingen hun passie voor muziek.

Eye in the Sky

Net als in 2017 kozen veel scholen voor de film Eye in the Sky. De film werd in samenwerking met Movies That Matter aangeboden en gaat over de ethische vraagstukken die ontstaan tijdens een oorlog. Leerlingen kregen voorafgaand en tijdens de film de kans mee te praten over onder andere oorlogsrecht. In gesprek met Movies That Matter en een voorlichter van het Rode Kruis werden vragen op verschillende kwesties aan de leerlingen voorgelegd.

Utøya 22

De indrukwekkende film Utøya 22. Juli werd eenmalig in het programma getoond. Een one-shot film over de waargebeurde aanslag op het gelijknamige eiland in Noorwegen. De film volgt de 19-jarige Kaja die gedurende de aanslag op zoek gaat naar haar zusje, die zich ook op het eiland bevindt. De film heeft een diepe indruk achtergelaten op de leerlingen en werd (samen met Eye in the Sky) het best beoordeeld in het educatieprogramma.

Op de foto

Leerlingen werden voorafgaand en na de film uitgenodigd op de rode loper van het festival om hun bezoek vast te leggen op de foto. De foto werd direct uitgeprint en wanneer gewenst per mail aan de leerlingen toegestuurd zodat ze deze konden delen via social media. Op deze manier hielden de zij een blijvende herinnering over aan hun bezoek.

Debat over vrijwaring van gebrek en Klimaatverandering

Ruim 50 leerlingen uit het voortgezet onderwijs gingen eind 2018 met elkaar in debat over klimaatverandering en vrijwaring van gebrek: één van de vier vrijheden van oud-president Franklin D. Roosevelt.

De volgende vragen stonden centraal: Kan je overal in de wereld in vreedstijd gezond blijven leven of komt dit onder druk te staan door klimaatveranderingen? Zijn wij daar in Nederland van gevrijwaard of kunnen wij ook klimaatvluchtelingen worden? En wat kun je zelf doen om klimaatverandering tegen te gaan? De belangrijkste uitkomst van het debat volgens de leerlingen was: eet minder vlees. Eén dag per week geen vlees eten maakt volgens hen al verschil. Het advies is om jongeren dit van jongs af aan al te leren en gebruik social media om andere jongeren hiervan te overtuigen. Minder vlees eten kun je volgens de jongeren bevorderen door belasting te verhogen of een vleespas in te voeren.

COLOFON

Tekst en opmaak:

- werkgroep Four Freedoms door het jaar heen

Fotografie:

- Anda van Riet